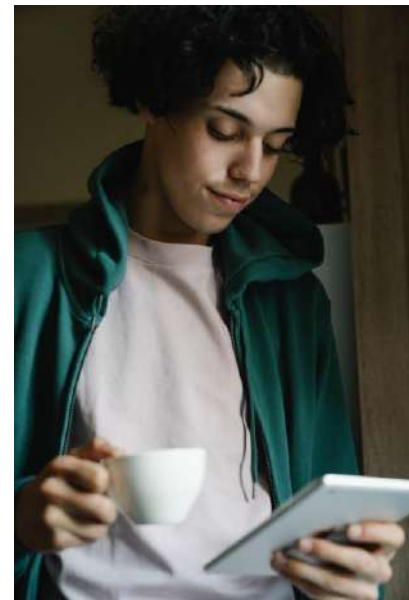

Mūsdienu bibliotēkas tendenču atspoguļojums Latvijas Bibliotēku portālā

Anna Iltnerē, LNB BAC Bibliotēku portāla redaktore

Bibliotēku portāls = ikdienas rituāls

PLĀNS

01 IFLA ZIŅOJUMS

02 ES VIRZIENS

03 PASAULES PIEMĒRI

**LATVIJAS
BIBLIOTĒKU
PORTĀLS**

IFLA ZIŅOJUMS 2021

IFLA Ziņojums par attīstības tendencēm

2021. gada atjauninājums

20 politiskas, ekonomiskas, sociālas, kultūras un tehnoloģiskas tendences, kas ietekmēs mūsu jomas nākotni un apkalpojamās kopienas – jauno nozares speciālistu redzējums

Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija IFLA 2022. gada sākumā klajā laida “Ziņojuma par attīstības tendencēm” (*IFLA Trend Report*) 2021. gada atjauninājumu. Latvijas Nacionālā bibliotēka gada izskaņā publicēja ziņojuma tulkojumu latviešu valodā.

Sākotnējais IFLA “Ziņojums par attīstības tendencēm” tika publicēts 2013. gadā un kopš tā laika atjaunināts piecas reizes.

Ziņojuma mērķis nav paredzēt nākotni, bet noteikt apstākļus, kas var to ietekmēt.

<https://www.biblioteka.lv/ifla-zinojums-2021>

IFLA ZIŅOJUMS

01

GRŪTI LAIKI PRIEKŠĀ

Lēna atveseļošanās no Covid-19 - grūtības ar valsts un pašvaldību budžetu. Bibliotekāriem jāpastiprina interešu aizstāvības darbs.

02

VIRTUĀLĀS VIDES UZVARA

Cilvēki turpina dot priekšroku attālinātai piekļuvei bibliotēku pakalpojumiem.

03

FIZISKĀS VIDES RENESANSE

Cilvēki no jauna atklāj telpu vērtību, kurās norit jēgpilna komunikācija un diskusijas.

IFLA ZIŅOJUMS

04

VISPĀRĪGO PRASMJU NOZĪME

Straujās tehnoloģiju attīstības laikā bibliotekāriem kļūst arvien svarīgāk spēt pielāgoties un ieviest jauninājumus neparedzamās situācijās.

05

DAUDZVEIDĪBAS SVARĪGUMS

Arvien pieaugošā apziņa par diskrimināciju un tās ietekmi veicina ievērojamas izmaiņas bibliotēku krājumos, pakalpojumos un ikdienas darbā.

06

VIDES IETEKME

Klimata pārmaiņas rada jaunus draudus bibliotēkām un to kopienām, liekot radikāli pielāgoties, lai izvairītos no vides katastrofām .

IFLA ZIŅOJUMS

07

IEDZĪVOTĀJU MOBILITĀTE

Cilvēkiem kļūstot arvien mobilākiem, “vietējās” bibliotēkas jēdziens kļūst mazāk aktuāls, pieaug nepieciešamība sniegt pakalpojumus pāri robežām.

08

NEPACIETĪGAIS LIETOTĀJS

Bibliotēku lietotāji, īpaši jaunieši, sagaida vismodernākās tehnoloģijas un pakalpojumus, un var novērsties no bibliotēkām, ja šo iespēju tur nav.

09

ANALOGĀ ATGRIEŠANĀS

Jaunā paaudze, traumēta no pastāvīgās sociālo mediju spriedzes, no jauna atklāj fiziskos resursus, t. sk. grāmatas, kā patvērumu .

Ar pārējām
tendencēm
var iepazīties
ziņojumā:

***IFLA* Ziņojums par attīstības tendencēm**

2021. gada atjauninājums

20 politiskas, ekonomiskas, sociālas, kultūras un tehnoloģiskas tendences, kas ietekmēs mūsu jomas nākotni un apkalpojamās kopienas – jauno nozares speciālistu redzējums

<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/33850083.pdf>

EIROPAS SAVIENĪBAS VIRZIENS

Šodienas tendences bibliotēku nozarē Eiropā (kā arī pasaulē kopumā) ir cieši saistītas ar pārmaiņām un satricinājumiem citās nozarēs.

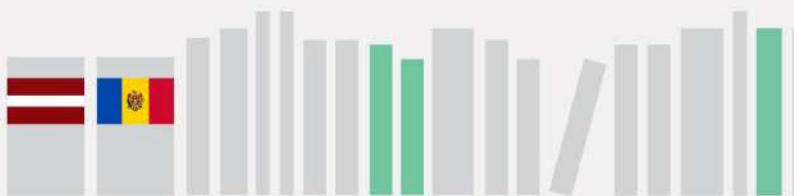
Klimata krīze un tās «sniega bumbas» efekts un Krievijas uzsāktais karš Ukrainā īpaši pasvīturo, arī maina to, ko savās statēģijās ieraksta gan starptautiskas bibliotēku organizācijas, gan nacionālās bibliotēkas.

Bibliotēkas tiek akcentētas kā ļoti būtiskas ilgtspējīgas, demokrātiskas, gudras un iekļaujošas sabiedrības veidotājas.

ES dalībvalstis atzīst publisko bibliotēku nozīmi demokrātijā

Līdz ar Eiropas Savienības darba plāna kultūras jomā 2023.–2026. gadam izdošanu novembrī, pirmo reizi pēc 21 gada Eiropas komisijas darbībā kā prioritāra joma atkal tiek iekļauta konkrēta Eiropas programma bibliotēkām.

Bibliotēkas kā vietējās
sociālās noturības
un demokrātijas
veidotājas drošības
izaicinājumu laikos

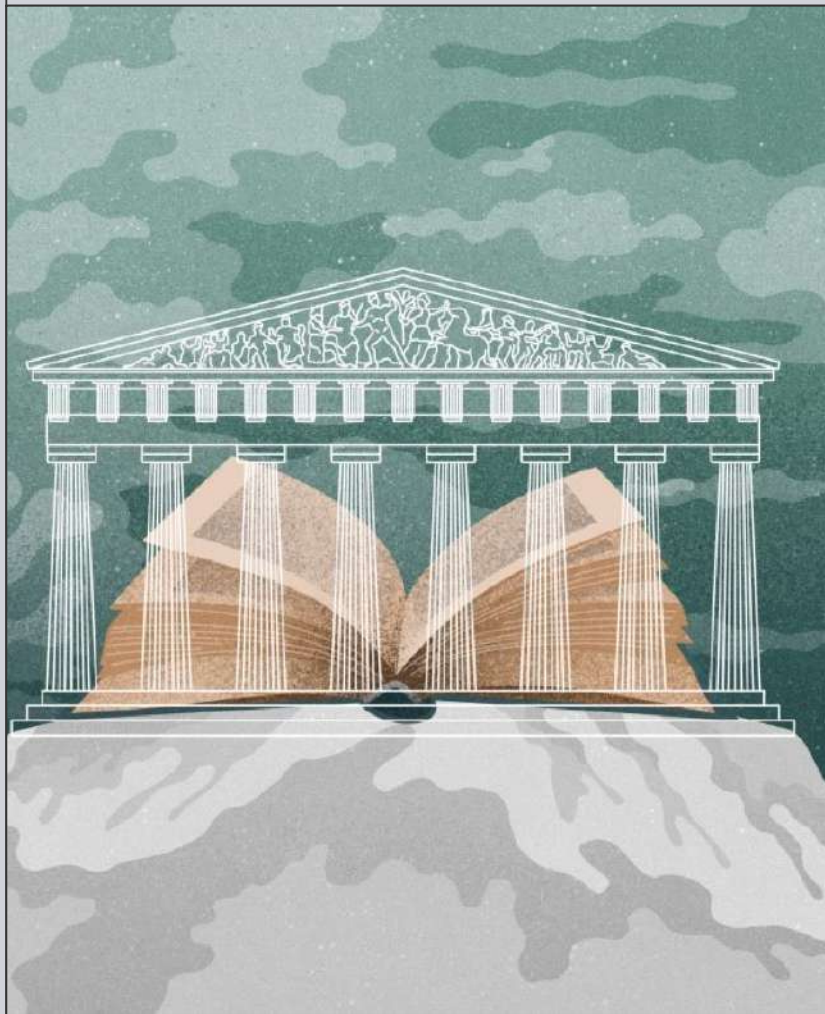

«Bibliotekāri kā lokālās demokrātijas, attīstības un noturības veidotāji»

Biedrība “Latvijas Platforma attīstības
sadarbībai” sadarbībā ar Moldovas
bibliotekāru biedrību, LNB un
Vidzemes augstskolu 2022. gada
rudenī uzsāka īstenot attīstības
sadarbības projektu.

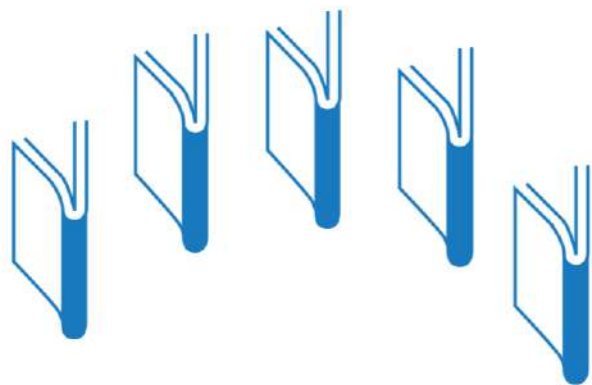
«Kāpēc bibliotekāri? Bibliotēkas ir bijušas un joprojām ir nozīmīgas ikvienas kopienas pastāvēšanai un ilgtspējīgai attīstībai. Savukārt bibliotekāri ir pārmaiņu līderi savās kopienās, ikdienā strādājot un satiekot visdaudzveidīgākās iedzīvotāju grupas vietējā sabiedrībā, sniedzot informāciju, organizējot kultūras un izglītojošas aktivitātes. Bibliotekāriem, it sevišķi lauku apvidos, ir milzīga nozīme savu kopienu un visas sabiedrības stiprināšanā, iesaistoties medijpratības un kritiskās domāšanas veicināšanā.»

Latvijas un Moldovas sadarbības projekta rīkotāji

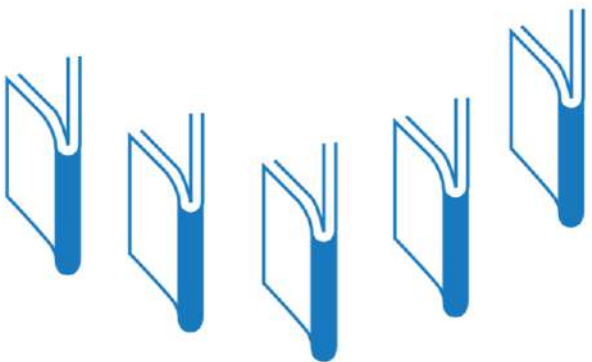

“Bibliotēku apņemšanās ceļā uz ilgtspējīgu, demokrātisku un taisnīgu sabiedrību”

2022. gada vasarā 30. EBLIDA – Eiropas Bibliotēku, informācijas un dokumentācijas asociāciju biroja rīkotās konferences laikā Atēnās, Grieķijā, tika aizsākts stratēģiski jauns posms, apstiprinot biroja Stratēģisko plānu 2022.–2025. gadam.

EBLIDA

Pavasari gaidāmā 31. EBLIDA konference Luksemburgā

“Mums ir vajadzīgas spēcīgākas
bibliotēkas, ja vēlamies Eiropu, kas ir
stiprāka, saliedētāka un tuvāka
saviem pilsoņiem.”

RS

Jana Dreimane
Luksemburga

nosaukums :

Luksemburgas
lielhercogistes
gaismas pils

Luksemburgas lielhercogistes gaismas pils: ieskats jaunās ēkas struktūrā un darbībā

LNB Pētniecības un interpretācijas
centra Vadošā pētniece Jana
Dreimane viesojās Luksemburgas
Nacionālajā bibliotēkā

Eiropas bibliotēku atbalsts Ukrainai un tās bēgļiem

Eiropas bibliotēkas jau no pirmās kara dienas ir demonstrējušas vienotību savā atbalstā, lai Ukrainas bēgļi varētu vieglāk iekārtot pagaidu dzīvi jaunā valstī, kā arī uzlabotu savu psihoemocionālo stāvokli.

PASAULES PIEMĒRI

Visas pasaules, ne tikai Eiropas tendences, pirmkārt, iezīmē 17 ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi, kas sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga. Iecere ir tos sasniegt līdz 2030. gadam. Lai arī Covid-19 pandēmija un Krievijas iebrukums Ukrainā ir pamatīgi sašūpojis ieceres īstenošanu, tas nemaina to, ka, tikai visām valstīm kopā strādājot, ir iespēja pietuvoties mērķu sasniegšanai. Bibliotēkām ir būtiska loma.

Tāpat aktuāla ir bibliotēkas kā telpas pilnveide un mainība, kā arī novadpētniecības projekti u.c.

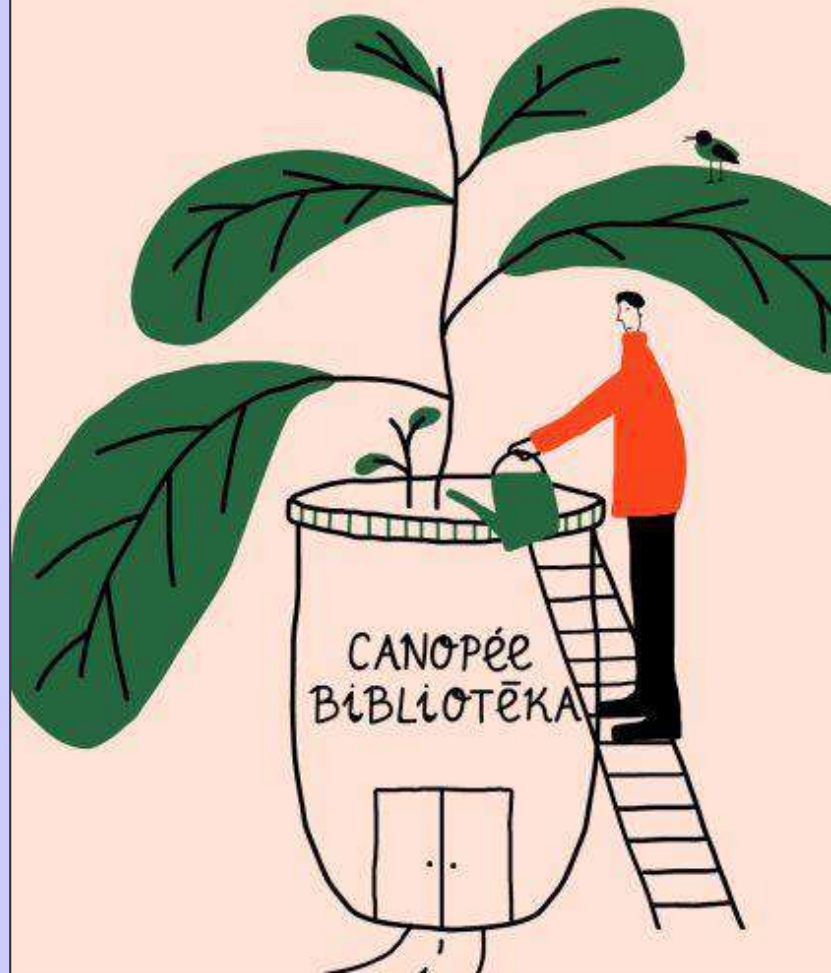

ANO Ilgtspējības attīstības mērķu īstenošana bibliotēkās

Kas ir Zaļā bibliotēka?

Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas Vides, ilgtspējas un bibliotēku (IFLA ENSULIB) sekcija ir izstrādājusi Zaļās bibliotēkas definīciju, kuras tulkojumu latviešu valodā piedāvā Latvijas Bibliotēku portāls.

Kenopī mediatēka Parīzē – labākais Zaļās bibliotēkas projekts pērn

«Sākām uzskaitīt visas mūsu darbības saistībā ar IAM mērķiem: dokumenti, darbības, pakalpojumi... Tā sacīt, caurskatījām visu, ko jau darām.»

Kopā kopienai: Mizūlas publiskās bibliotēkas direktore Slavena Lī

«Domāju, ka mūsu pieeja – strādāt
vairākām organizācijām kopā –
ir labs paraugs, kādas bibliotēkas
varētu būt arī tālākā nākotnē.
Ir jāstrādā kopā.»

Broklīnas publiskās bibliotēkas novadpētniecības projekts “Mūsu ielas, mūsu stāsti”

Šogad apritēs 10 gadi kopš Broklīnas publiskā bibliotēka uzsāka novadpētniecības projektu, vācot, ierakstot un digitāli uzglabājot Broklīnas apkaimju iedzīvotāju stāstus.

Sadarbība ar māksliniekiem var īstenoties projektos, kas liek raudzīties citādāk

Norvēģijā sadarbībā ar Oslo publisko bibliotēku top unikāls projekts, kura ietvaros gadsimta garumā tiek vākti un glabāti mūsdienu autoru manuskripti, kas tiks lasīti un izdoti tikai 2114. gadā.

«Oslo bibliotēka ir kļuvusi par vienu no dinamiskākajām, daudzveidīgākajām un drošākajām bezmaksas publiskajām telpām pilsētā. Tā tik tiešām ir bibliotēka *visiem*. Kaut vai tikai lai pakavētos. Oslo bibliotēka manī vieš optimismu par jaunās paaudzes nākotni. Uzskatu, ka tā ir ļoti svarīga bibliotēku loma: būt par vietu, kur apmainīties idejām, sarunāties, debatēt, reflektēt, kā arī vienkārši labi pavadīt laiku.»

— Nākotnes bibliotēkas kuratore Anne Beāte Hovinda

«Es ceru, ka bibliotēkas būs kas vēl vairāk nekā tās ir tagad. Es gribētu, lai bibliotēkas kļūtu par integrālām zināšanu un atmiņas institūcijām – *visu* zināšanu un *visu* atmiņu, ne tikai hegemonisko, dominējošo, akadēmisko, balto, vīrišķo...»

— Galapagu salu vienīgais bibliotekārs Edgardo Sivaljero

«Publiskās bibliotēkas uzdevums ir vākt stāstus, kā arī pārstāvēt, aizstāvēt un saglabāt dažādus skatījumus, arī tādus, kas citādāk, iespējams, tiktu palaisti garām vai pat ignorēti.»

— Bruklinas publiskās bibliotēkas bibliotekāre Taina Evansa

«Mēs jau esam pierādījuši, ka varam strādāt mainīgos apstākļos un arī turpmāko darbu īstenosim, pielāgojoties tai realitātei, kurā dzīvosim rīt.»

— Dnipro reģionālās jaunatnes bibliotēkas direktore Olga Matjuhina

PALDIES!

Lasiet un rakstiet: www.biblioteka.lv
portals@lnb.lv